MAHARAJA GANGA SINGH UNIVERSITY, BIKANER

Bachelors in Arts (B.A.)

Choice Based Credit System (CBCS)

Syllabus

(For Regular, Ex & Non-Collegiate Students)

Subject:
Punjabi (ਪੰਜਾਬੀ)

B.A. SEM.- I & II (2025-26)

B.A. SEM.- III & IV (2026-27)

B.A. SEM.- V & VI (2027-28)

Disclaimer:

The CBCS syllabus has been approved by the Academic Council on and Board of Management. Any query may kindly be addressed to the concerned Faculty.

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U., Bikaner (Raj.)

Index

SR	Item/ Code	Page No.
1	Structure of Programme	3
2	Pattern of Examination	4-5
3	PUNJ4.5DCCT12 / BA Semester 1st Syllabus	6
4	PUNJ4.5DCCT12 / BA Semester 1st Format of Question Paper	7
5	PUNJ4.5DCCT22 / BA Semester 2nd ^{t} Syllabus	8
6	PUNJ4.5DCCT22 / BA Semester 2nd Format of Question Paper	9
7	PUNJ4.5DCCT32 / BA Semester 3rd Syllabus	10
8	PUNJ4.5DCCT32 / BA Semester 3rd Format of Question Paper	11
9	PUNJ4.5DCCT42 / BA Semester 4th Syllabus	12
10	PUNJ4.5DCCT42 / BA Semester 4th Format of Question Paper	13
11	PUNJ4.5DCCT52 / BA Semester 5th Syllabus	14
12	PUNJ4.5DCCT52 / BA Semester 5th Format of Question Paper	15
13	PUNJ4.5DCCT62 / BA Semester 6th Syllabus	16
14	PUNJ4.5DCCT62 / BA Semester 6th Format of Question Paper	17

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

Choice Based Credit System

STRUCTURE OF PROGRAMME

Subject: PUNJABI

SEMESTER- I (2025-26)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	Internal		
PUNJ4.5 DCCT12	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

SEMESTER- II (2025-26)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	Internal		
PUNJ4.5 DCCT22	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

SEMESTER- III (2026-27)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	**Internal**		
PUNJ4.5 DCCT32	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

SEMESTER- IV(2026-27)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	**Internal**		
PUNJ4.5 DCCT42	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

SEMESTER- V (2027-28)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	**Internal**		
PUNJ4.5 DCCT52	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

SEMESTER- VI (2027-28)

Paper Code	Paper Name	Type	Total Credits	Student Category	Max. Marks		Total Marks	Minimum Passing Marks (Ext. + Int.)
					External	**Internal**		
PUNJ4.5 DCCT62	**Punjabi (C.C.)**	**DCC**	**6**	**Only for Regular & EX**	**120**	**30**	**150**	**44 + 11**
				Only for Non-Collegiate	**150**	**0**	**150**	**54**

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

Pattern of Examination

BA (All Semester-I, II, III, IV, V & VI)

Subject: Punjabi

Punjabi (Core Course) subject will carry total 150 marks in each semester. For regular students the distribution of total 150 marks is as follows: -

Total Marks- 150 = Theory- 120 Marks + Internal (Overall)- 30 Marks

(A) For Theory course (120 Marks):-

- The syllabus of this subject (Punjabi) will be divided into 5 units.
- The question paper shall contain three (A, B & C) Sections.
- Section A (20 Marks) shall contain 10 questions two from each Unit. Each question shall be of 2 Marks. All the questions are compulsory. Section A will be prepared such that questions (i) through (v) are multiple-choice questions, while questions (vi) through (x) will be fill-in-the-blank questions.
- Section B (40 Marks) shall contain 5 questions (two from each unit with internal choice). Each question shall be of 8 Marks. The candidate is required to answer all 5 questions. The answers should not exceed 150 words.
- Section C (60 Marks) shall contain 5 questions, one from each Unit. Each question shall be of 20 Marks. The candidate is required to answer any three questions by selecting these three questions from different units. The answers should not exceed 400 words.

(B) For Internal Assessment (30 Marks):-

- The Overall internal assessment will be of 30 Marks.
- A continuous assessment process will be adopted to achieve and ascertain the objectives and learning outcomes. Marks for internal examination should be awarded on basis based on class tests, seminars, assignments, presentations, other activities etc. For example: -
  Assignment / Project / Oral - 10 Marks,
  Group Discussion / Class Test -10 Marks
  Subject Knowledge & Skills - 5 Marks,
  Behaviour & Classroom Attendance- 5 Marks

Special Note: A student must secure a minimum of 36% marks in the question paper and internal assessment separately to pass.

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U, Bikaner (Raj.)

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪੈਟਰਨ

ਬੀਏ (ਸਮੈਸਟਰ-I, II, III, IV, V ਤੇ VI)

ਵਿਸ਼ਾ- ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਰ ਕੋਰਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ **ਪੰਜਾਬੀ** ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 150 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 150 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ: -

ਕੁੱਲ ਅੰਕ- 150 = ਥਿਊਰੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ)- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਸਮੁੱਚਾ)- 30 ਅੰਕ

(A) ਥਿਊਰੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ) ਦਾ ਪੈਟਰਨ (120 ਅੰਕ):-

- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ (ੳ), (ਅ) ਅਤੇ (ੲ) ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
- **ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ**) ਕੁੱਲ-20 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
- **ਸੈਕਸ਼ਨ (ਅ)** ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- **ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ)** ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 3 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(B) ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਪੈਟਰਨ (30 ਅੰਕ):-

- ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 30 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਲਜ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 30 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

  ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ / ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ / ਮੌਖਿਕ - 10 ਅੰਕ,

  ਸਮੂਹ ਚਰਚਾ/ਕਲਾਸ ਟੈਸਟ -10 ਅੰਕ

  ਵਿਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ - 5 ਅੰਕ,

  ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਹਾਜ਼ਰੀ - 5 ਅੰਕ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 36 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ।

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ (BA Semester-1st) (2025-26)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT12

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ/ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ।

ਯੂਨਿਟ 4

1500 ਤੋਂ 1700 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਪਜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲ: ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ। ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ। ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ। ਹਿੰਦੀ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. *ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾਦਕ), ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
2. *ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ 1700 ਈ.) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
3. *ਪ੍ਰੋ. ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*
4. *ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ 1 ਅਤੇ 2), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।*
5. *ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
6. *ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਗਲ ਅਤੇ ਅਰੂਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
7. *ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ।*
8. *ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਤਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
9. *ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ।*
10. *ਡਾ. ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ (BA Semester-1st) (2025-26)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
   - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (V)ਵਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਧਾ **ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ** ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।
   - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (X)ਵਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਧਾ '**ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉਣਾ**' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਪੰਜ ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਸੰਗ/ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ/ਕਾਵਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. 1500 ਤੋਂ 1700 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਪਜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲ- ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ- ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. 4 ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ 4 ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ **ਜਾਂ** 4 ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ 4 ਪਿਛੇਤਰ। ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਿਧਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4–4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 8 ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
8. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. 'ਸ਼ਬਦ ਸਵੇਰਾ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. 1500 ਤੋਂ 1700 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਪਜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ, ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲ: ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
11. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
    - ਦਿੱਤੇ ਗਏ 7 ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ।
    - 8–10 ਹਿੰਦੀ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ।

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ (BA Semester-2nd) (2025-26)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT22

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ- ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਸੰਪਾਦਕ- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ। ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪਲਾਟ, ਸੰਵਾਦ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਨਾਵਲ 'ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ' (ਨਾਵਲਕਾਰ-ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ) ਨਾਵਲ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਕਥਾਨਕ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ।

ਯੂਨਿਟ 4

ਲੋਕ ਨਾਚ- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਨਾਚ- ਭੰਗੜਾ, ਗਿੱਧਾ, ਸੰਮੀ, ਝੂਮਰ, ਲੁੱਡੀ, ਕਿੱਕਲੀ। **ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ-** ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ- ਸੌਚੀ-ਪੱਕੀ, ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ, ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ, ਪਿੱਠੂ। **ਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ-** ਵਿਸਾਖੀ, ਰੱਖੜੀ, ਲੋਹੜੀ, ਦੀਵਾਲੀ, ਤੀਆਂ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਲੋਕ ਮੇਲੇ- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਮੇਲੇ- ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ ਦਾ ਮੇਲਾ। **ਰਸ, ਛੰਦ ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰ**: ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਉਦਾਹਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. *ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ (ਸੰਪਾਦਕ), ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
2. *ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
3. *ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
4. *ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*
5. *ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
6. *ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
7. *ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ, ਕੈਫੇ ਵਰਡ, ਜਲੰਧਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ।*
8. *ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਮਦਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।*
9. *ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਕਾਵਯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
10. *ਦੁਨੀ ਚੰਦ, ਸਾਹਿਤਯ ਦਰਪਣ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U., Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ (BA Semester-2nd) (2025-26)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
   - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
   - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. 'ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ' ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਾਰਤਕ/ਵਾਰਤਾਲਾਪ- ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਵਾਰਤਕ/ਵਾਰਤਾਲਾਪ-ਟੁਕੜੀ 3-4 ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. 'ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ' ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਲਾਟ, ਸੰਵਾਦ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ, ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ' ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਲਾਟ, ਸੰਵਾਦ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ, ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. **ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ:** ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ- ਸੌਚੀ-ਪੱਕੀ, ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ, ਗੁੱਲੀ-ਡੰਡਾ ਅਤੇ ਪਿੱਠੂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. **ਲੋਕ ਮੇਲੇ-** ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਮੇਲੇ- ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਅਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. 'ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ' ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
8. 'ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ' ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ/ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ/ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਮੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੀਵਾ' ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ/ ਸਾਹਿਤਕ ਪੜਚੋਲ/ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਉੱਤਰ ਸੀਮਾ 200 ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇਗੀ।
    - **ਲੋਕ ਨਾਚ-** ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਵ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਨਾਚ- ਭੰਗੜਾ, ਗਿੱਧਾ, ਸੰਮੀ, ਝੂਮਰ, ਲੁੱਡੀ ਤੇ ਕਿੱਕਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
    - **ਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ-** ਵਿਸਾਖੀ, ਰੱਖੜੀ, ਲੋਹੜੀ, ਦੀਵਾਲੀ ਅਤੇ ਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
11. ਰਸ, ਛੰਦ ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਉਦਾਹਰਨ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

Convener BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ (BA Semester-3rd) (2026-27)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT32

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ/ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ।

ਯੂਨਿਟ 4

1701 ਤੋਂ 1850 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ/ ਉਪਜੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ, ਬੀਰ ਕਾਵਿ, ਵਾਰਤਕ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ। ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ। ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ। ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਚਨ ਬਦਲੋ।

ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ: ਵਾਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (ਸਧਾਰਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ) ਅਤੇ ਵਾਕ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (ਹਾਂ-ਵਾਚਕ, ਨਾ-ਵਾਚਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਵਾਚਕ ਤੇ ਵਿਸਮੈ-ਵਾਚਕ ਵਾਕ)

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. *ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ (ਸੰਪਾਦਕ), 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
2. *ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1701 ਤੋਂ 1850 ਈ.) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
3. *ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ 1 ਅਤੇ 2), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।*
4. *ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
5. *ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਗਲ ਅਤੇ ਅਰੂਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
6. *ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ।*
7. *ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਤਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
8. *ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, 5ਆਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ।*
9. *ਡਾ. ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ (BA Semester-3rd) (2026-27)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
   - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (V)ਵਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਧਾ 'ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।
   - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (X)ਵਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਧਾ 'ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਪੰਜ ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਸੰਗ/ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ/ ਕਾਵਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. 1701 ਤੋਂ 1850 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ/ ਉਪਜੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ, ਬੀਰ ਕਾਵਿ, ਵਾਰਤਕ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. 'ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ' **ਜਾਂ** '8 ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਬਣਾਓ'।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 8 ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
8. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾਂ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. 1701 ਤੋਂ 1850 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ/ ਉਪਜੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ, ਬੀਰ ਕਾਵਿ, ਵਾਰਤਕ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
11. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
    - ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ (10 ਵਾਕ) **ਜਾਂ** ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ: ਵਾਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (ਸਧਾਰਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ)।
    - ਵਚਨ ਬਦਲੋ (10 ਵਾਕ) **ਜਾਂ** ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ: ਵਾਕ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (ਹਾਂ-ਵਾਚਕ, ਨਾ-ਵਾਚਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਵਾਚਕ ਤੇ ਵਿਸਮੈ-ਵਾਚਕ ਵਾਕ)।

Convener BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ (BA Semester-4th) (2026-27)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT42

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ 'ਕਥਾ ਦੀਪ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ, ਡਾ. ਬੀਰਬਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ, ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਥਾਨਕ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸੱਜਣ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ' (ਲੇਖਕ: ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ) ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਂਡ ਦਾ ਸਾਰ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ।

ਯੂਨਿਟ 4

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ : ਢੋਲ, ਘੜਾ, ਢੱਡ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ, ਇਕਤਾਰਾ, ਅਲਗੋਜ਼ਾ, ਵੰਝਲੀ, ਰਬਾਬ, ਕਾਟੋ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਗਹਿਣੇ: ਸਿਰ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਨੱਕ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਗਰਦਨ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ । ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ। ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ (ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਇਕਾਂਗੀ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਕਿੱਸਾ)- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. *ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ, ਡਾ. ਬੀਰਬਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, 'ਕਥਾ ਦੀਪ' (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ), ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
2. *ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ, ਸੱਜਣ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਦੇ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ), ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
3. *ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*
4. *ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*
5. *ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।*
6. *ਪ੍ਰੋ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂੰਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।*
7. *ਦੁਨੀ ਚੰਦ, ਸਾਹਿਤਯ ਦਰਪਣ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।*
8. *ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ- ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।*

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ (BA Semester-4th) (2026-27)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
    - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
    - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਥਾ ਦੀਪ' ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਾਰਤਕ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਵਾਰਤਕ-ਟੁਕੜੀ 3-4 ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਥਾ ਦੀਪ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਥਾਨਕ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ, ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸੱਜਣ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਂਡ ਦਾ ਸਾਰ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. **ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਸਾਜ਼** : ਢੋਲ, ਘੜਾ, ਢੱਡ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ, ਇਕਤਾਰਾ, ਅਲਗੋਜ਼ਾ, ਵੰਝਲੀ, ਰਬਾਬ, ਕਾਟੋ। **ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਗਹਿਣੇ**: ਸਿਰ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਨੱਕ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਗਰਦਨ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਥਾ ਦੀਪ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
8. ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਥਾ ਦੀਪ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ/ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ/ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸੱਜਣ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਂਡ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
11. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ (ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਇਕਾਂਗੀ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਕਿੱਸਾ)- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

Convener BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ (BA Semester-5th) (2027-28)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT52

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ/ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' (ਸੰਪਾਦਕ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ।

ਯੂਨਿਟ 4

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਸਿਰਲੇਖ ਸਮੇਤ), ਪੈਰਾ-ਰਚਨਾ (ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 90-100 ਸ਼ਬਦ), ਬੁਝਾਰਤ, ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ (ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ)।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ (ਸੰਪਾਦਕ), 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1851 ਈ. ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ 1 ਅਤੇ 2), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।

4. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

5. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਗਲ ਅਤੇ ਅਰੂਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

6. ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ।

7. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਤਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

8. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, 5ਆਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ।

9. ਡਾ. ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ (BA Semester-5th) (2027-28)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
   - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (V)ਵਾਂ ਸਵਾਲ 'ਬੁਝਾਰਤ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।
   - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। (X)ਵਾਂ ਸਵਾਲ 'ਬੁਝਾਰਤ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਪੰਜ ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਨੁਭਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਸੰਗ/ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ/ ਕਾਵਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. 8-10 ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖਣਾ। **ਜਾਂ** ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 8-10 ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 8 ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
8. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਾਵਿ ਉਡਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
11. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
    - ਦਿੱਤੇ ਅਖਾਣਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ (7 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਅਖਾਣ)।
    - ਦਿੱਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ (7 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਮੁਹਾਵਰੇ)।

Convener BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਛੇਵਾਂ (BA Semester-6th) (2027-28)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪੇਪਰ ਕੋਡ (Paper Code)- PUNJ4.5DCCT62

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 150 (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ- 120 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-30) **ਪਾਸ ਅੰਕ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ-44 ਅੰਕ + ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਕ-11**

ਮੁੱਖ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
4. ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 5 ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ੳ) ਕੁੱਲ-20** ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ (i) ਤੋਂ (v) ਤੱਕ **ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ** ਅਤੇ ਸਵਾਲ (vi) ਤੋਂ (x) ਤੱਕ **ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ** ਭਰੋ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।
   - **ਭਾਗ (ਅ) ਕੁੱਲ-40 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
   - **ਭਾਗ (ੲ) ਕੁੱਲ-60 ਅੰਕਾਂ** ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (ੲ) ਵਿੱਚ 5 ਸਵਾਲ (ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **3 ਸਵਾਲਾਂ** ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਲੇਬਸ (Syllabus)

ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2

ਨਾਟਕ 'ਵਰ ਘਰ' (ਨਾਟਕਕਾਰ: ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ) ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ। ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ। ਨਾਟਕ ਦਾ ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ।

ਯੂਨਿਟ 3

ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅਰਮਾਨੀ ਪੈੜਾਂ' (ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਰ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ।

ਯੂਨਿਟ 4

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ: ਕੀਰਨਾ, ਅਲਾਹੁਣੀ, ਟੱਪਾ, ਨਿੱਕੀ ਬੋਲੀ, ਲੰਮੀ ਬੋਲੀ, ਛੰਦ ਪਰਾਗਾ, ਸਿੱਠਣੀ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੱਝਵੇਂ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ: ਘੋੜੀਆਂ, ਸੁਹਾਗ, ਦੋਹੜਾ, ਵਾਰ, ਬਾਰਾ ਮਾਹ, ਥਿਤੀ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਨਾਟ: ਲੀਲ੍ਹਾ ਨਾਟਕ, ਸਾਂਗ ਨਾਟਕ, ਨਕਲਾਂ, ਗਿੱਧਾ ਨਾਟਕ।

ਯੂਨਿਟ 5

ਨਜ਼ਮ, ਗ਼ਜ਼ਲ, ਗੀਤ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਨ।

ਨਿਬੰਧ, ਜੀਵਨੀ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੱਛਣ/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

1. ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ, ਵਰ ਘਰ (ਨਾਟਕ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

2. ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, 'ਅਰਮਾਨੀ ਪੈੜਾਂ' (ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

3. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

4. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

5. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਲੋਕ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

6. ਪ੍ਰੋ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂੰਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

7. ਦੁਨੀ ਚੰਦ, ਸਾਹਿਤਯ ਦਰਪਣ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

8. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

9. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

10. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U., Bikaner (Raj.)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੀਕਾਨੇਰ (MGSU, Bikaner)

ਬੀ.ਏ. ਸਮੈਸਟਰ ਛੇਵਾਂ (BA Semester-6th) (2027-28)

ਵਿਸ਼ਾ (Subject)- ਪੰਜਾਬੀ (Punjabi)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ (Format of Question Paper)

ਭਾਗ - ੳ (Section- A)

1. **ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।**
   - (I) ਤੋਂ (V) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ (Multiple Choice Questions) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
   - (VI) ਤੋਂ (X) ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਪੰਜ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' (Fill in the blanks) ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ 'ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ' ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਚੁਣ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਗ - ਅ (Section- B)

ਨੋਟ- 2 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

2. 'ਵਰ ਘਰ' ਨਾਟਕ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਾਰਤਾਲਾਪ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਵਾਰਤਾਲਾਪ-ਟੁਕੜੀ 3-4 ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
3. 'ਵਰ ਘਰ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਲਾਟ, ਸੰਵਾਦ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ, ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
4. ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅਰਮਾਨੀ ਪੈੜਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ, ਮੰਤਵ, ਸੰਦੇਸ਼, ਮੁੱਦੇ, ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
5. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ: ਕੀਰਨਾ, ਅਲਾਹੁਣੀ, ਟੱਪਾ, ਨਿੱਕੀ ਬੋਲੀ, ਲੰਮੀ ਬੋਲੀ, ਛੰਦ ਪਰਾਗਾ, ਸਿੱਠਣੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
6. ਨਜ਼ਮ, ਗ਼ਜ਼ਲ, ਗੀਤ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਨ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

ਭਾਗ - ੲ (Section- C)

ਨੋਟ- 7 ਤੋਂ 11 ਤਕ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ 400 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ 20 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

7. 'ਵਰ ਘਰ' ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ ਸਾਹਿਤਕ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
8. 'ਵਰ ਘਰ' ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ/ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
9. ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅਰਮਾਨੀ ਪੈੜਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
10. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਉੱਤਰ ਸੀਮਾ 200 ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇਗੀ।
    - ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੱਝਵੇਂ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ: ਘੋੜੀਆਂ, ਸੁਹਾਗ, ਦੋਹੜਾ, ਵਾਰ, ਬਾਰਾ ਮਾਹ, ਥਿਤੀ।
    - ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕ ਨਾਟ: ਲੀਲ੍ਹਾ ਨਾਟਕ, ਸਾਂਗ ਨਾਟਕ, ਨਕਲਾਂ, ਗਿੱਧਾ ਨਾਟਕ।
11. ਨਿਬੰਧ, ਜੀਵਨੀ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੱਛਣ/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

Convener, BOS Punjabi
M.G.S.U. Bikaner (Raj.)